

61(06)
η-23

61(06)

7-23

u

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՀԱՅ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Ա. ՏԱՐԵՇՐԶԱՆԻ

1912-1913

ԿԱՐԳԱՅՈՒԱԾ

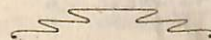
ԱՏԵՆԱԴՊԻՐ

Տօք. Գ. ԳՍԻՒԹԵԱՆԻ կողմանի

11 Մայիս 1913 ին

ԲԱՐՍ.

29 MAR 2013

845

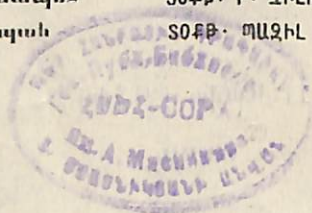
ԳԻՒՍՆ Ա. ՏԱՐՆՇՐՋԱՆԻ

Ա.Սեմապե	ՏՕՔՔ. Ն. Պ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ
Դե-Ա.Սեմապե	ՏՕՔՔ. Վ. Յ. ԹՈՐԳՈՍԵԱՆ
Ա.Սեմապե	ՏՕՔՔ. Գ. ԴԱԽԹԵԱՆ
Դե-Ա.Սեմապե	ՏՕՔՔ. Ս. ՍԷՐՔԵԱՆ
Վանապե	ՏՕՔՔ. Բ. ԶԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
Վեապե	ՏՕՔՔ. Յ. ԷՔՄԷՔՃԵԱՆ

ԳԻՒՍՆ Բ. ՏԱՐՆՇՐՋԱՆԻ

1912—1914

Ա.Սեմապե	ՏՕՔՔ. Ն. Պ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ
Դե-Ա.Սեմապե	ՏՕՔՔ. Գ. ԶՕՂՐԱՊ
Ա.Սեմապե	ՏՕՔՔ. Գ. ԴԱԽԹԵԱՆ
Դե-Ա.Սեմապե	ՏՕՔՔ. Խ. ՓԱՓԱՋԵԱՆ
Վանապե	ՏՕՔՔ. Բ. ԶԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
Վեապե	ՏՕՔՔ. ՊԱՋԻԼ ԽԱՆ

Յարգելի արուեստակիցներ,

Բարերախոս կ'զգամ ինքդինքս, որ այսօր ինձի
չը վիճակի Հայ Բժշկական Միութեան տառօն
համարառուութիւնը ընելու պատիւը:

Հայ բժշկական դասուն այսպիսի մէկ ոմնին
տաթիւ, բուն նիւթին չանցած, որտաք կը համա-
շիւմ յարգանքներս ընծայելու յիշատակին անոնց,
որոնք եթէ ոչ հաւաքարար, զէթ անհատապէս
գիտցած են միշտ բարձր պահել Հայ բժշկական
դասուն պատիւը, և միշտ փախանցած են համա-
լի ժառանգութիւն մը, որմէ հպարտ կրնամք զգալ
ինքդինքս:

Հաւաքական մարմինները, ինչպէս և անհա-
տները ունին ապրելու ու բարգաւաճելու իրենց
ընտանիքն պայմանները, որոնցմէ, զուրս կեանք բա-
ւածը զգալութիւն չէր ունենար:

Միջապարի յարախոսիս վիճակին զանազան
փոփոխուն մէջ, անհատը և կամ անհատներու
խմբակցութիւնները, եթէ կ'ուզեն պահել իրենց
կենսաւակ զործունէութիւնը, ստիպուած են առ
հարկի յարմարիլ անոնց, ու դիմուիլ այնպիսի զէն-
քերով՝ որոնք յարմարագոյնն են կեանքի պայքա-
րը մղելու:

2731

39

Ընկերական օրէնքները, հիմնուած պէտք է ըլլան, բնութեան այս անողջ սկզբունքներուն համաձայն: Բժշկական դասը, իրր հաւաքական մի մարմին, չկրնար խոտափիլ այս օրէնքներու անմիջական ազդեցութիւնէն:

Երկրի մը մէջ, որպէս է մեր)ներ, երբ բացարձակ ու միահեծան իշխանութիւնն է որ կը տիրապետէ, բնական է որ հաւաքական աշխատութիւնները ըլլան սահմանափակ, և անհատները՝ իշխանութիւնէն վաղիւժած պաշտպանութեանց չնորհիւ զրաւէն ստաջնակարգ զիրքերը:

Հայ ականաւոր հին բժիշկներու շատերը, անմիտեղի կարողութիւններով օժտուած ըլլալով հանդերձ, պետական շրջանակներու մէջ վաղիւժած յարգանքին կը պարտէին, իրենց զիրքին ու համբաւին մեծութիւնը:

Հինգ տարիէ ի վեր, թէև սահմանադրական ազատութիւնները չարմատացան երկրին մէջ. բայց տարակից չկայ որ անհարձակ ու միահեծան իշխանութիւնը անկանդանի կերպով քայքայուելով, ընկերական բարեջրման նոր զարագ խ մը բացուեցաւ:

Նխթական ու բարոյական կեանքի պայմանները, հեռզհեռ տնայլոյ փոփոխութիւններու ենթարկուելու վրայ են, որ անշատը, միայն իր սեփական ուժերովը, այլ ևս կարող չպիտի ըլլայ պաշտպանելու բոլոր իր շահերը, պէտքը պիտի ունենայ անպատճառ միանալու համերայն շահեր ու-

նեցող կարգ մը անձանց հետ, խմբովին ապահովելու համար իրենց զիրքը:

Հայ Բժշկական Միութիւնը՝ բարոյական ու նիւթական այդպիսի պահանջումներու գոհացում տալու նպատակաւ հիմնուած ընկերութիւն մըն է: 1909ին կըր Ազգ. Վարչութեան սրտմամբը՝ Կ.Պոլսոյ Հայ Բժշկական մարմինը հրաւիրուած էր, որ պէտքի միանալով, Ազգ. Հիւանդանոցի բարեկարգութեան հարցը ուսումնասիրէ, այն տուն, Տօքթ. Թորգոմեան, Մատթէոսեան, Պապիկ խան և ուրիշներ, փափաք յայտնեցին որ այդ մարմինը, ոչ թէ աւժամեալ, այլ միայն միութեան մը հանգամանքը ստանայ: Արտայայտուած այդ փափաքը զժրմիտաբար իրականութիւն չգտաւ, և պէտք է զանք մինչև 1911ի վերջերը, որ Միութեան հաստատման գաղափարը, առդմային վիճակէն ելլելով, զրական արդիւնքի մը յանդէս տուալին ջանքերը տեղի ունեցան:

Արդարև Սահմանադրութեան հաշակումէն վերջ երբ երևատարդ թուրքերը երկրին վարչային մեքենան վերակազմելու ձեռնարկեցին, այդ ասիւլ շատ մը փոփոխութիւններ ևս ներմուծուեցան բրժշկական ու ստողջապահական հաստատութիւններու մէջ: Այն ատենները՝ երկրին վրայէն փչող հաւատարմութեան ու ազատութեան հովիւէն ներշնչուած ու քաջակրում . քանի մը արժանաւոր արուեստակիցներ, ընդ որս Տօքթ. Թորգոմեան, Էսմեհեան, Ետզու պեան և Պօղոսեան, ար-

զար իրաւամբ փափաքն ունեցած են վերածնու-
թեան այդ գործին իրենք ալ մասնակցելու, և
անուղղակի գիմումներ կատարած են, իրենց ձե-
ռնհասութեանը համաձայն պաշտօններ ունենալու
համար Բժշկական Համալսարանին կամ Առողջա-
պահական բարձրագոյն ժողովներու մէջ: Մեր ա-
րուեստակիցներու այդ ձեռնարկը զժողովագրութեան
տարրերէն մնացած է, և մեծ եղաւ յուսախափու-
թիւնը ամէնուս՝ երբ տեսնեաք թէ՛ Հայ Բժշկական
մարմինը սիսիլմաթիք կերպով մը մէկդի թողուած
է և կը թողուի դեռ պաշտօնական բոլոր գործե-
րէն:

Հայ Բժշկական դատուն զէմ եղած այս աչքու-
ռու անիրաւութիւնը, բարեխախտ հակադրեցու-
թիւն մը (réaction) բրաւ սակայն չառ մը Հայ բը-
ժիշկներու սրտին մէջ: Անոնցմէ շատերը բը-
գացին թէ եկած հասած է վերջնական մոմանա-
կը, որ հայ բժիշկը թօթաթիւ՝ ուղիւս իր ուսանողա-
կան սովորութիւնները, պիտի համարձակիմ նոյն
խակ բնութիւն իր աւանդական մօրթիւնները, և
արդիական պահանջմանց համաձայն, ինք իր մէջ
կազմակերպուելով, իր վրայ դրած լազմապիտի
պարտաւորութիւններու փոխարէն, - գիտնալ պա-
հանջել ու յարգել ապ իր իրաւունքներն ալ:

Մեր յարգելի արուեստակիցը, Տօքթ. Եւ-
գուպեան, իրբեւ գործնական մօքի տէր մէկը,
քանի մը բարեկամ բժիշկներու կ'առաջարկէ, հայ
բժշկական դատուն կողմանէ հաւաքական բոլոր-

քաղիր մը մասուլքանել կուտախորս թեան և պա-
հանջել՝ որ հայ բժիշկներն ալ իրենց համեմատա-
կան թուոյն համաձայն պաշտօններու կոչուին, և
այս մասին նախնական խորհրդակցութիւն մը կա-
տարելու համար, կ'որոշուի քանի մը արուեստա-
կիցներ հրաւիրել Տօքթ. Թորգոմեանի տունը:

1911 Նոյ. 27ին Տօքթ. Թորգոմեանի հրաւե-
րովը իր տունը կը հաւաքուին Տօքթ. Մատթէոս-
եան, Ստեփան, Եւգուպեան, Դաւիթեան, Պօղոս-
եան և ողբացեալ Աճէմեան պէյ. Պաշտօնի փափաք
ունեցած արուեստակիցներ, մանրամասնաբար պատ-
մեցին իրենց կատարած զանազան գիմումները և
ստացած խաւաքողական ու գողտի մեքծողական
պատասխանները, և յետ երկար խորհրդակցու-
թիւններու անցարմար նկատուեցաւ պաշտօն ինդ-
րելու համար, հայ բժշկական դատուն կողմանէ
կառավարութեան մօտ բաղոքածեւ գիմում կատու-
րելը, և որոշուեցաւ հիմնել մնացուն բժշկական
Միութիւն մը, և տնար յանձնել հայ բժշկական
դատուն իրաւունքները պաշտպանելու հոգը: Եւ
անմիջապէս ներկայներէն Տօքթ. Մատթէոսեան,
Թորգոմեան և Դաւիթեանի պաշտօն յանձնու-
եցաւ, հիմնուելիք Միութեան համար նպատակա-
յարմար կանոնադիր մը խմբագրել: և հրաւիրել
հայ բժշկական մարմինը, որպէսպիսի պատրաստուած
կանոնադիրը քննելով սրբագրուի և հիմնադրաց
ժողովը կազմուի:

Հայ Բժշկական Միութեան կազմութեան առա-
ջին դրական քաղը ստեղծած էր այսպէս: Վեր-

ժիշկայ երեք արուեստակիցները անմիջապէս գործի ձեւնարկեցին, ու սրտորոտեցին կանոնադիր մը որ տալագրել արուեստը, և 6/19 Մարտ 1912 թուակիր տակալ նախաժողով մը ղեկաւեցաւ 40 է տեղի Հայ բժիշկներու խնդրուելով անոնցմէ որ չխուսած ծրագիրը արուեստներն և եթէ համակարծիք զանաւին, բարեհաճ իրենց հաւանութիւնը դրաւորապէս իմացնել, որպէսի կարելի ըլլայ հիմնադրաց ժողովը հրաւիրելու :

Անոնցմէ 20 արուեստակիցներ վաւթացն իրենց հաճութիւնը տալ, որով 24 Ապրիլ 1912 թուակիր տալագրեալ նախաժողով մը, համապատասխան հրաւիրուեցան, ապրիլ 27, Շարաթ օրուան համար, Էստան վարժարանի սրահին մէջ :

Ի սրտին հիմնադիր անդամներու պէտք է ըսել, թէ անոնք մեծ եռանդով ու ձեռնհասութեամբ գործի սկսան, ու հինգ յաջորդական նիստերու մէջ, 1912 Մայիս 16/29ին վերջացուցին կանոնադրի սրբազրութեան գործը, և անոր վերջնական ձեւը տալով, յանձնեցին զայն դարձեալ Տօքթ. Մասթէտեան, Թորգոմեան ու Դաւիթեանի, որպէսի հարկ եղած ձեւակերպութիւնները կատարեն, Միութիւնը՝ կառավարութիւնէն պաշտօնապէս ճանչցուիլ ու արտօնուելու համար :

Վերալիւալ արուեստակիցներու առաջին գործը եղաւ կանոնադիրը տալի տալով, անոր թուրքերէն թարգմանութիւնը պատրաստել տալ, և յետոյ զայն Բերայի միութեամբ փութեան մատուցա-

նել, 17 Մայիս 1928 թուակիր աղերասգրով մը, արտագրուած Տօքթ. Թորգոմեան ու Դաւիթեանի կողմէն :

Միութեան իրր տոժամեայ կեդրոնաստիլ շոյց տրուեցաւ, Տօքթ. Թորգոմեանի ընտելութանը :

Մեծ եղաւ մեր յնձութիւնը, երբ տալագրեալ կառավարութեան 28 Մայիս 1928 թուակիր կրող արտօնագիրը : Միութիւնը տալագրեալ կողմուած ու երկրին օրինաց համաձայն վաւերացուած, կը մնար ալիւս հրաւիրել հիմնադիրները, որպէսի ներքին կողմակերպութիւնը կատարելով գործի ձեւնարկեն :

Հոս կը վերջանայ, յարգելի արուեստակիցներ, Միութեան ծննդեան պատմութիւնը, ինչպէս կը տեսնէք, զժառարին ծննդարկութեան մը տալագրեալի ցաւերուն մէջ չէ որ ծնաւ այն, ալ ամենալոյսեան ու առաջ պայմաններու մէջ, տալիւս բոլոր կարողութիւններովը օժտուած, ինչ որ ենթադրել կուտայ ինձ, թէ մեզմէ շատերուն մտքին մէջ, տալիսի Միութեան մը զոյութեան պէտքը արդէն զգալի եղած էր, և կ'սպասուէր առաջին սղգանչանին, զայն իրադարձելու համար : Կը ցաւիմ միայն որ շատ մը յարգելի արուեստակիցներ մեր մէջը աւանդաւ ըստղը չուանը, անոնցմէ շատերուն մօտ անհատական զիմուսներ ալ եղան թէիւ, բայց մերժեցին մեզի միանալու : Վստահ եմ տակայն թէ՛ անոնք

Միութեան գաղափարին համակիր են, և եթէ այսօր կը վարանին մեզի անգամակցիլ, պատճառը՝ Միութեան տեսարանութեան մասին ունեցած տարակուսանքն է, ինչ որ հետզհետէ պիտի փայտար անկասկած:

* *

Հայ Բժշկական Միութեան առաջին տարւոյն գործունէութեանը մասին ըսելիքներս չառ երկուք չպիտի ըլլան. քանի որ շատ համեստ չափ մը ունեցաւ. այն, յայց այսու ամենայնիւ կը վառահայրենի ձեւ թէ, նշանակութեան զարկ ըլլալէ հետէ է այն:

Այս առաջին շրջանին մէջ, Միութիւնը ունեցած է 13 կանոնական և անոր կրկինին մօտ ալ զիւանական նիստեր: Այդ ժողովներու մէջ շատ մը չափական հարցեր լծողոյ նիւթ կը գտնուեն:

Առաջին նիստը տեղի ունեցաւ 1912 յունիս 2/15ին, Թօքսթիկան պանդոկի սրահներէն միոյն մէջ: Դիւանի ընտրութեան ու ներքին կազմակերպութեան միացն յատկացուեցաւ այն: Մնացեալ 12 նիստերուն մէջ, Միութիւնը իրեն պարտադրած նպատակին երեւ գլխաւոր կէտերը շօշափելու հարցերով չբաղած է: Այսպէս՝ բժշկական հարցերու անսովորութեամբ, բացի իւրաքանչիւր նիստերու սկիզբը տիրոջ հիւանդութեանց մասին տեղի ունեցած բժշկական տեսլիւններէ, հետեւեալ չափական նիւթերը ներկայացուած են.

1. Էջ մը ակրապատուատի (greffe osseuse) պատմութեան. Տօք. Թորգոմեանի կողմէ:

2. Նոյն նիւթին ներկայ վիճակին վրայ ընդհանուր թիւն մը. Տօք. Նաղուպեանի կողմէ:
3. Ռուի չիճակին օգուտները, կեղծմաշիկ գուրս. Տօք. Թորգոմեանի կողմէ:
4. Ներկայ պատերազմին մէջ գործածուած զէնքերու պատճառած վէրքերու վիճակը ու դարմանումը. Տօք. Նաղուպեանի:
5. Նոյն նիւթին վրայ. Տօք. Մալխասեանի:
6. Urothrotomie externeի գործողութեան հետադարձ արդաւորութիւնը. Տօք. Նաղուպեանի:
7. Dacriocystiteի դարմանմաննոր եղանակ մը. Տօք. Միմիսեանի:
8. Կազադարեալ արիւնադանդոյ մը, 79 տարեկան ձեր կնոջ մը արիւնափոխման հետ գուրս նկատուած. Տօք. Թորգոմեանի:
9. Traitement suggestif chez une paralytique. Տօք. Պոլոսեանի:

Միութիւնը միջոցներ խորհեցաւ, յատկապէս տարեշրջաններու մէջ իր նպատակի ոչ ոք կէտին աւելի մեծ զարկ մը տալու համար:

Ներկայ տարեշրջանին մէջ Միութիւնը որոշած է մասնակցիլ Լոնտրոն գումարուելիք,

17me Congrès internationale de médecineին և Ամերիկայի Պրիւիտ քաղաքը գումարուելիք:

4me Congrès international d'hygiène Scolaireին և Կ. Պոլսոյ մէջ գումարուելիք Հայ Մարմնամարզչական Միութեան համաժողովին:

Միութեանս նպատակին երկրորդ կէտի տեսա-
կէտով ալ քանի մը կարեւոր քայլեր առնուեցան :

Այսպէս, Տօքթ. Եղաւթեանի առաջարկով,
Միութեան կողմանէ պաշտօնապէս գիմում կղա-
կաւորութեան մօտ, Հայ բժշկներու պաշ-
տօններ տղանովելու նպատակաւ, և ստացուեցաւ
մեծագոյնը խոստումներ :

Յետոյ, թէև Միութեանս նպատակէն գուրս,
բայց նկատի առնուելով զմրտիտ արուեստակցի
մը հիւանդազին ցուալի վիճակը նիւթական օդ-
նութիւն մը ընձևանուեցաւ անոր, անդամակիցնե-
րու մէջ գրամ հաւաքուելով :

Ազգ. Պատրիարքարանի Դատաստանական Խոր-
հուրդին կողմէ քննութեան համար, Միութեան
յանձնուած ամուսնալուծման և ալ խնդիրներու
մասին, Միութեան հետեւելիք ընթացքը ճշտուե-
ցաւ, մասնաւոր կանոնադրով մը. որ կը ճշտի
տղանովելու, թէ խնդրոյն արդար ու գիտական
քննութիւնը, և թէ քննիչ բժշկներու իրաւունքը :

Բժշկական պարասրանութեան (Déontologie
médicale) մասին Տօքթ. Թորգոմեան առաջարկ
մը ներկայացուց, որու մասին Միութիւնը գեա-
վերջնական որոշման մը չ'յանդեցաւ : Նոյնպէս
Տօքթ. Դաւիթեան և Սէրթիւնի միասին ընդարձակ
ստաջարկ մը բերին, ուր Հայ բժշկական դատու-
յաւորդիմութիւնը կասեցնող արգելիչ պատճառ-
ները թուելով, անոնց դարմանները ցցուցած էին :
Միութիւնը այս առաջարկը յօդուած առ յօդուած
քննութեան ենթարկելով, անոր՝ եթէ ոչ տմբու-

ջութիւնը, գէթ մասամբ դարձադրութեան դրուե-
լու մասին արամադրութիւն յայտնեց :

Տօքթ. Սէրթիւնի առաջարկութեան վրայ -
Միութիւնը նկատուելութեան առաւ, Ազգ. Հիւան-
դանոցի վիրաբուժապետին գէթ մըլուած ազատու-
պաշարին հարցը, և անդեկանալով սոյն խնդրոյն-
ի նպատակներով վերջացած ըլլալը, իր գու-
հունութեան յայտնեց Պատ. Հոգարարձութեան
արդարակարող որոշմանը համար : Միւս կողմանէ,
Միութիւնը իր մէջէն 3 հոգիէ բաղկացած մասնա-
խումբ մը ընտրելով, անոր պաշտօն յանձնեց այս
խնդրոյն մասին մանրակրկիտ քննութիւն մը կա-
տարելով Միութեան անդեկադրելու, որովպի ի
պահանջը հարկին, Միութիւնը գիտակցարար ու
աւելի կորովի կերպով կարեւոր պաշտպանել սոյն
արուեստակիցը :

★
★

Գալով նպատակի երրորդ կէտին, Միութիւ-
նը՝ Ազգային վարժարաններու առաջադասու-
թեան բարեաւմունքը համար, հետեւեալ իզճը
գրաւորապէս ներկայացուց, Հայ ազգային իշխա-
նութիւններու : «Հայ Բժշկական Միութիւնը, նը-
կատի առնանալով Հայ վարժարաններու մէջ առող-
ջապահական դասերու ու բժշկական հսկողութեան
պակասը, իր 1912 Յուլիս 20ի դաւարուածին մէջ
գոյն առարկայ բրաւ իր խորհրդածութեան, և
յիստ երկար ու կարեւոր վիճաբանութեան, անը-
րոթեւտ դատեց ազգային պատկաւելի իշխանու-

ձեռնաց ուշադրութիւնը հրաւիրել, այս ցուալի թերութեան վրայ և որպէսզի կարելի ըլլայ գործնական արդիւնքի մը հասնիլ, որոշեց ինչդրել այդպէս իշխանութիւններէն, որ բարհաճին յանձնարարել առ որ տնկ է, յառաջիկայ գոյրացական տարեջրմանէն իսկ, Ազգ. վարժարաններու մէջ առաջնապահութեան դասաւանդութիւնը տարիտողական ընել, և անոր դասերը ու աշակերտներուն առողջութեան հսկողութիւնը յանձնել, յատկապէս որոշուած բժիշկներու հոգածութեանը»:

Միութիւնս այս մասին ՄԻԱՅՆ Ազգ. Կեդր. վարչութեան Ուս. Խորհուրդէն ստացաւ զնահատելի հաւանութիւն, թէեւ տակաւին արտայայտած փափաքնիս գործադրութիւն չունեցաւ:

Նպատակի միւսնոյն տեսակէտով, Տօքթ. Թորգոմանի տաճարկութեամբ, Միութիւնը որոշեց հայերէն աստանուաներու բնագոյնի մը կազմել և որուն նախապարտատուութեան հոգը յանձնեց իր մէջէն կազմուած մասնախումբի մը:

Ահաւասիկ, յարգելի արուեստակիցներ, Միութեան շրջանի տաճին գործունէութեան պատկերը, փափաքելի և մաղթելի է՝ որ այն՝ շատ տեւի հօխ կերպով մը ներկայանայ յառաջիկային:

Ինչպէս գիտէք, Միութիւնը 20 հիմնադիր անդամներով սկսաւ գործի, որոնցմէ մին Տօքթ. Աճէմեանն էր այս օրիս կործանելու գծադրութիւնը տնկցանք, իսկ ուրիշ մը, անհարկի պատճառով մը, հրաժարեալ նկատելու պէտքը տեսնուեցաւ: Տարւոյս ընթացքին, 9 նոր անդամներ բնագոյնիս հաճոյքը տնկցանք, թէեւ կր փափա-

քէինք, որ շատ աւելի մեծ թիւով արուեստակիցներ գային մեզի միանալու, միասին աշխատելու: Միութեան առաջադրած նպատակին համար, որուն իրադրութեամբ օգտակար է հաւասարապէս ամէնուն:

Իբր տեղեկութիւն թերեւս աւելորդ չըլլայ ձեզի ըսելու թէ տարւոյն ընթացքին մէջ, Միութեան կողմանէ գրուած է 24 և տարցուած է 70 նամակներ:

Յարգելի Արուեստակիցներ,

Հայ Բժշկական Միութեան տաճին շրջանի տեղեկագիրը զոր Ձեզի ներկայացնելու պատիւը ունեցայ, նախաբայն է այն հետոյ գործին, զոր կոչուած ենք կատարելու, իմ հաւատքս անխառն առ անդրդուելի է, որ կը մնայ անոր տպագրելի մասին, այն ծնաւ իրերու բնական բերամարը, և կը համապատասխանէ դարուս ոգւոյն, ու կոչուած է գոհացում տալու իրական պէտքի մը, և այս միջազգային միջավայրին մէջ տպահովապէս այն պիտի ըլլայ կուսանք, Հայ Բժշկական մարմնոյն նիւթական ու բարոյական յառաջիմութեանը:

Մենք ամէնքս ալ սոյդ ոգւով ու սոյդ հաւատքով պէտք է վերաբերուինք Միութեան հանգէպ, անկէ սպասուած օգուտները կարենալ քաղելու համար, մեր մաքէն բոլորովին հանելու է թէ՛ անհատը, որչափ որ ալ ըլլայ տաղանդաւոր,

կարող պիտի ըլլայ միայնակը իր ուսին վրայ կր-
կելու, մրցակցութեան տնազին ընտը՝ զրամագր-
ուսի պէս վիթխարի ուժ մը այսօր տեղի ապու-
վրայ է աշխատողը բազումներու միութեան հան-
դէպ:

Բայց եթէ, հակառակ այս աչքուս ու բա-
ցարձակ ճշմարտութեան, Հայ Բժշկական Միու-
թիւնը քայքայի, անոր օգտակարութեան մասին
իմ համոզումս ու հաւատքս պիտի մնայ դարձեալ
նոյնը, այդ պիտի նշանակէ պարզապէս թէ՛ Հայ
Բժշկական մարմինը, զիս արեւելեան թմրութեան
մէջ լճացած, դարուն ոգւոյն հետ համընթաց քա-
լելու դիտակցութենէն զուրկ է, ինչպէս մամա-
նակին Ակնցի սարքաշներու այն փաղտն խմբակը,
որ ունենալով հանգերձ իրենց ձեռքին մէջ ամե-
նամեծ պտակահոթիւնները, մամանակին հետ յար-
մարելու ձեռնաթիւներ չունեցան, և երբ զիրար
հարածկու գրազած էին, ուրիշներ եկան իրենց
տեղերը զրուելու:

Մարդկային իմաստութիւնը կը կայանայ զր-
կաւորապէս իրերը կանխելուն մէջ, եթէ մեր
նախնիքը մամանակին հիմնած ըլլային այսպիսի
Բժշկական Միութիւն մը, այսօր այն չա՛տ տեղի
պատրաստում ազդակ մը եղած պիտի ըլլար,
իրմէ անկախում օգտակարութիւնները ապու-
համար, բայց այսօր որ Միութիւնը այլեւս գոյու-
թիւն ունի, տեւք է ջանանք տնոր զարդացումն
ու տեսականութիւնը ազատելու ի դին ամէն
զահազու թիւան:

«Ազգային գրադարան»

NL0260972

845